

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobců: a) E. A.
b) A. A.
c) nezl. F. A.
zastoupen zákonnou zástupkyní ad b)

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 1. 2019, č. j. OAM-852/ZA
ZA11-ZA05-2017 a č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-2017, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutím žalovaného ze dne 11. 1. 2019, č. j. OAM-852/ZA-ZA11-ZA05-2017 a č. j. OAM-851/ZA-ZA11-ZA05-2017, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označenými rozhodnutími žalovaného nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žalob

2. V záhlaví citovaná rozhodnutí žalobci a) a žalobkyně b) jménem svým a svého nezletilého syna [žalobce c)] napadli v celém rozsahu včas podanými dvěma samostatnými žalobami. Řízení o žalobách soud podle § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) spojil ke společnému projednání usnesením vyhlášeným do protokolu při jednání dne 27. 8. 2020 s odůvodněním, že žalobci jsou rodinnými příslušníky, jejich věci spolu souvisí, přičemž žalobci b) a c) odvíjí své potíže v zemi původu od potíží žalobce a).
3. Žalobci v podaných žalobách shodně namítali, že v předchozím řízení byli zkráceni na svých právech, žalovaný porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, [§ 36 odst. 3 v případě žalobkyně b)], § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“) a dále porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu.
4. Žalobce a) [dále jen „žalobce“] namítal, že žalovaný nezjistil řádně skutkový stav věci, nedostatečně se zabýval zprávami o zemi jeho původu a zcela nesprávně tak posoudil existenci a závažnost důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. Má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 až § 14a zákona o azylu, které doložil věrohodnou výpovědí a listinnými důkazy. Shrnl svůj azylový příběh, uvedl, že ve vlasti byl novinářem a na internetu publikoval články kritické k režimu. V souvislosti se svou prací se účastnil různých shromáždění, následně za to byl opakovaně zatýkán a vyslýchán policií. V jednom případě byl na policejní stanici i mučen. V souvislosti se svou činností byl i dvakrát odsouzen, jednou k 30 dnům vězení (tento trest vykonal), další trest byl vyšší jednoho roku, nástupu k jeho výkonu se vyhnul pouze útekem z vlasti. Několikrát byl hledán policií v domě svých rodičů, kde byla provedena i domovní prohlídka. Na základě těchto skutečností se žalobce domnívá, že by mu měla být poskytnuta mezinárodní ochrana, neboť má odůvodněný strach z pronásledování z politických důvodů a v souvislosti s těmito důvody se obává i vzniku vážné újmy.
5. Dále uvedl, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí upozornil na některé dílčí rozpory v jeho výpovědi, zvláště pak vyzdvihl své zjištění, že čísla jednací rozsudků, které na podporu svých tvrzení předložil, neodpovídají způsobu, jakým se dle názoru žalovaného tvoří čísla jednací soudních rozhodnutí v Ázerbájdžánu. Žalobce si vytýkaných rozporů i přes dvojí seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí nebyl vědom. V této souvislosti namítá, že mu žalovaný v řízení nedal možnost k objasnění těchto rozporů. V důsledku toho při rozhodování nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci a napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Odkázal na příručku úřadu EASO s citací týkající se vyjasnění nesrovnalostí, důkazů a informací o zemi původu mezi žadatelem a vyšetřujícím úředníkem. Žalobce namítá, že jím předložené rozsudky, které žalovaný označil za falešné, jsou veřejnými listinami, u kterých platí presumpce správnosti, přičemž z odůvodnění napadeného rozhodnutí nevyplývá, že by si žalovaný nechal zpracovat znalecký posudek, který by pravost těchto listin spolehlivě ověřil. Namítl, že sám jako osoba bez právního vzdělání nemá povědomí o tom, jak se tvoří čísla jednací či spisové značky na soudních písemnostech (dle žalovaného by měla označovat i rok). Na podporu svého názoru přiložil k žalobě kopii jiného rozsudku ázerbájdžánského soudu z Baku (získaného z internetu), jehož spisová značka ve tvaru 2(102)-3835, také nemůže označovat rok, z čehož vyplývá že soudy

v Ázerbájdžánu vydávají rozsudky i pod jinak konstruovaným číslem jednací, než uvádí žalovaný. Tím je dle jeho názoru zpochybněn hlavní argument žalovaného, kterým považuje jeho výpověď za nevěrohodnou. Žalobce má za to, že vzhledem k vážnosti jeho tvrzení o azylově relevantním pronásledování, musí být pro zamítnutí jeho žádosti postaveno najisto, že jím předložené dokumenty nejsou pravé.

6. Žalobce dále odkázal na rozsudky Nejvyššího správního soudu týkající se důkazních povinností před správním orgánem, z nichž dovozuje, že jako žadatel o azyl nemá povinnost prokazovat své důvody pro podání žádosti jinak než svou vlastní věrohodnou výpovědí. Upozornil na právní zásadu „in dubio pro reo“ ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu, která je posílena v případě, že žadatel pochází ze země se špatným stavem dodržování lidských práv, což Ázerbájdžán bezpochyby je. Uzavřel, že z citované judikatury vyplývá, že k naplnění důvodů pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu stačí tzv. přiměřená pravděpodobnost, která je dána tehdy, bývá-li nežádoucí důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006).
7. Žalobkyně b) [dále jen „žalobkyně“] ve své žalobě manželem uvedené skutečnosti zopakovala. Uvedla, že jí bylo ze strany státních orgánů vyhrožováno a byl na ni vyvíjen nátlak v souvislosti s činností jejího manžela. Domnívá se proto, že jí a jejímu nezletilému synovi by měla být udělena mezinárodní ochrana, neboť mají odůvodněný strach z pronásledování z politických důvodů. Dále uplatnila stejnou právní argumentaci včetně odkazu na judikaturu Nejvyššího správního soudu jako její manžel. Namítala i porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaný zjevně vycházel z podkladů, které nezahrnul do jejího spisového materiálu, neseznámil ji s nimi (údajné falešné rozsudky ze země původu ve věci trestního stíhání jejího manžela) a nedal jí možnost procesně se vyjádřit ke zjištěním správního orgánu. Napadené rozhodnutí tak považuje za nepřezkoumatelné, neboť se opírá o zjištění, která nejsou obsahem spisového materiálu.
8. Žalobci shodně navrhli, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost žalob, odkázal na obsah správních spisů, zejména na žádosti obou žalobců o udělení mezinárodní ochrany, jejich výpovědi, použité informace o zemi původu a na vlastní rozhodnutí, na jejichž správnosti setrval. Má za to, že zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobců jsou problémy žalobce a) se státními orgány Ázerbájdžánu v důsledku jeho novinářské činnosti.
10. K žalobním námitkám žalovaný uvedl, že z úřední činnosti v případě žadatelů o mezinárodní ochranu z Ázerbájdžánu a v průběhu správního řízení žalobce pojal podezření o autentičnosti a pravosti žalobcem předkládaných důkazů (tj. rozsudků soudů a potvrzení portálu Milli Xeber), odkázal na stranu 5-7 napadeného rozhodnutí žalobce, v němž jsou pochybnosti žalovaného popsány. Uvedl, že za účelem ověření pravosti žalobcem předložených dokumentů zadal dotaz na Ministerstvo zahraničních věcí ČR (dále jen MZV ČR) týkající se podob čísel jednací na rozsudcích ázerbájdžánských

soudů a jejich systemizaci pod názvem „*Informace MZV ČR, č.j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. listopadu 2018, k č.j. MV-119899-1/OAM-2018.*“ Žalovaný stejně jako v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že na základě dané informace v porovnání s žalobcem předloženými rozsudky dospěl k závěru, že se jedná o falsa rozsudků, neboť předložená čísla jednací neexistují a nespádají ani pod systematiku tam uvedených soudů. Proto i žalovaným znevěrohodněné potvrzení o činnosti žalobce vydané portálem Milli Xeber se ve světle tohoto důkazu jeví nejen jako nevěrohodné, ale přímo nepravdivé. Žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se věrohodnosti výpovědi (viz jeho rozsudek ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013 nebo ze dne 21. 12. 2005, čj. 6 Azs 235/2004-57) s tím, že výpověď žalobce shledal nevěrohodnou, neboť své odsouzení v září 2016 a v lednu 2017 doložil falešnými soudními rozsudky (vzhledem k neodpovídajícím číslům jednacím – viz výše). Další problémy žalobce, spočívající v pěti zadrženích policií žalovaný zhodnotil tak, že svojí intenzitou nedosáhly závažnosti pronásledování dle zákona o azylu. Dle názoru žalovaného nevěrohodná tvrzení žalobce stran jeho závažných problémů snižují i věrohodnost jeho výpovědi o méně závažných problémech (jeho krátkodobá zadržování na protestních akcích a výslechy na policii). Doložení neautentických rozsudků dle žalovaného svědčí o tom, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu účelově s cílem legalizovat si pobyt ve státech Evropské unie, aby nemusel plnit podmínky stanovené zákonem o pobytu cizinců. Přestože žalobce žalovanému doložil průkaz novináře, svoji reálnou novinářskou činnost nijak nedoložil. Žalovaný tak má pochybnosti o jeho novinářské činnosti vzhledem k tomu, že již novinářsky aktivní není a jeho údajně vyhotovené texty již nejsou nikde dostupné a dohledatelné. Lze proto vyloučit, že by minulá novinářská činnost měla mít na žalobce po návratu do vlasti negativní dopad. Žalovaný proto nepovažuje za pravděpodobné, aby ázerbájdžánská policie docházela k žalobci domů a obtěžovala jeho rodinu, vyptávala se na něj a vyžadovala jeho návrat.

11. V případě žalobkyně b) žalovaný uvedl, že ve vlasti nevyvíjela žádné politické aktivity a nijak se veřejně neprojevovala, zemi původu opustila kvůli potížím svého manžela (které jsou zhodnoceny výše), sama měla být vystavena pouze několika výhrůžným telefonátům, jejichž obsahem bylo zatčení manžela nebo neurčitá hrozba, že „jim nedají pokoj“. Vzhledem k tomu, že u manžela žalobkyně žalovaný pronásledování ani jeho budoucí hrozbu neshledal, uvedený závěr platí i pro žalobkyni a jejího syna.
12. K námitce nedostatečného zhodnocení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný uvedl, že žalobci v průběhu řízení neuvedli žádnou ze skutečností, kterou by bylo možné podřadit vážné újmě ve smyslu § 14a zákona o azylu. Dle názoru žalovaného jsou napadená rozhodnutí ve vztahu k ust. § 14a zákona o azylu náležitě a podrobně odůvodněna a vyplývá z nich, z jakých důvodů jim nebyla doplňková ochrana udělena.
13. Žalovaný proto setrval na svých závěrech, k nimž dospěl v napadených rozhodnutích, a žaloby navrhl zamítnout jako nedůvodné.

IV. Jednání soudu

14. Při jednání soudu, které proběhlo za přítomnosti tlumočníka z ázerbájdžánského jazyka, žalobci odkázali na podané žaloby a setrvali na žalobním petitu. Žalovaný se z jednání soudu omluvil. Soud konstatoval obsah jeho písemného vyjádření k žalobám.

15. Žalobce odkázal na podané žaloby a dále uvedl, že po jejich odjezdu z vlasti ázerbájdžánská policie kontaktovala jeho rodiče, požadovala po nich informace o žalobci a vyhrožovala jim ztrátou domova. Dále uvedl, že v dubnu 2019 konfiskovali dům jeho rodičů (v osobním vlastnictví jeho otce), pomocí fyzického násilí je z domu vyhnali, a to bez jakéhokoliv rozhodnutí. Neví, zda se jednalo o policejní nebo státní orgány, dotyční lidé byli v civilu. Rodiče se museli ubytovat v nájemním bytě. I tam je navštívili lidé v civilu a dotazovali se na žalobce. Vůči otci použili fyzické násilí, zlomili mu ruku. Po této události jeho rodiče v červenci 2019 přicestovali do ČR a požádali o mezinárodní ochranu. Dostali zamítavé rozhodnutí. Žalobce poté soudu předložil originály dokladů, které předložil v průběhu správního řízení. Dále uvedl, že k žalobě přiložil kopii rozsudku Nejvyššího soudu v Baku, jehož číslo jednací má shodnou podobu jako číslo jednací na rozsudku v jeho věci, čímž chce prokázat, že jím předložený rozsudek v jeho věci není falzifikát.
16. Žalobkyně uvedla, že po příjezdu manželových rodičů do ČR, začali lidé v civilu obtěžovat její rodiče a požadovali po nich informace o žalobcích.
17. Závěrem žalobci navrhli, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení, náklady řízení nepožadovali.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

18. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž rozsah jeho přezkumu byl vymezen žalobními body (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

A. Skutkový stav věci

19. Žalobci požádali o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále také jen „ČR“) dne 17. 10. 2017 poté, co byli na její území přepraveni ze Spolkové republiky Německo (kde požádali o mezinárodní ochranu) na základě tzv. dublinského řízení. Dne 24. 10. 2017 byl se žalobci proveden pohovor. Oba shodně uvedli, že mají ázerbájdžánskou národnost, vyznávají islám, nejsou členy žádné politické strany, žalobce a) uvedl, že se o politiku zajímá. Mají nezletilého syna, který se narodil v Německu. Naposledy ve vlasti žili v Baku. Ázerbájdžán opustili dne 18. 1. 2017 letecky do Evropy (město nevěděli), poté přesedli do auta a byli převaděčem odvezeni do Německa.
20. Žalobce uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal z důvodu pronásledování policií ve vlasti, byl i zatčen. Působil jako novinář, psal články na internetu pro novinový portál Milli-Xeber.az, zmiňoval se v nich o různých mítincích, zveřejňoval fotografie z těchto akcí, psal články o korupci, o nezákonném jednání státních úředníků apod. Uvedenému portálu byla zrušena licence, tato stránka již neexistuje. Stát zakázal její činnost kvůli protistátnímu obsahu. Uvedl, že psát začal v únoru 2014, celkově publikoval do 100 článků. Poslední článek publikoval ke konci roku 2016, týkal se úplatků, které přijímají státní zaměstnanci. Jeho články již nejsou na internetu dostupné, byly zablokované a smazané, nemá je nikde uložené ani vytištěné, vše bylo zabaveno. S internetovými novinami Milli-Xeber měl uzavřenou smlouvu, má průkazku zaměstnance – novináře, pracoviště měl v Baku. Uvedl, že uvedený portál byl v prosinci 2016 uzavřen a lidé, kteří pro něj pracovali, byli pronásledováni policií a bylo jim vyhrožováno.

21. Od jeho působení v internetových novinách se o něho začala zajímat policie, zatýkali ho, vyhrožovali mu, chtěli po něm úplatky. Poprvé byl zatčen 17. 9. 2016. Toho dne se v Baku zúčastnil povolené protestní akce (konané na stadionu) proti neoprávněnému zatýkání z důvodu politických názorů. Akce byla hlídána policií. Když akci opouštěl (mezi šestou a sedmou hodinou večerní), fotografoval zásah policie, která napadala některé její účastníky. Přistoupili k němu tři muži v civilu, naložili ho do policejního auta a odvezli na policejní stanici v Binegedi. Policie po něm nejdříve chtěla, aby zavolal svému otci, aby zaplatil výkupné za jeho propuštění. Žalobce odmítl, protože otec je nemocný. Policisté na něho přesto naléhali, aby zavolal. Poté ho odvedli do jiné místnosti, kde ho svlékli a začali ho bít. Strávil tam noc, druhý den byl přiveden k soudu, kde se mohl vyjádřit. Uvedl, že nedělal nic nezákonného, pořizoval dokumentaci v souladu se svým zaměstnáním. Policisté však tvrdili, že porušil zákon. Dostal trest uvěznění v délce 30 dnů, který vykonal a finanční pokutu 500 manat. Uvedený trest považuje za neoprávněný (jen fotografoval). Rozsudek soudu o jeho uvěznění ze dne 18. 9. 2016 obdržel až po propuštění z vězení. Poté následovaly „nepříjemnosti“ formou telefonátů jeho manželce a otci, zastrášovali je, že bude opět uvězněn a nedopřejí mu klidu. Policií byl zadržen ještě asi třikrát až pětkrát, vždy po nějaké akci, jíž se účastnil (přes noc byl zadržen asi třikrát) a opět následovaly telefonáty jeho rodině o úplatek za jeho propuštění. Ten zaplacen nebyl, po několika nebo druhý den byl propuštěn.
22. Dále žalobce uvedl, že začátkem ledna 2017 odjeli s manželkou na dovolenou, kam mu zavolali jeho rodiče, že mu domů byl doručen rozsudek ze dne 9. 1. 2017, podle které je trestně stíhán a je po něm vyhlášeno pátrání. V nepřítomnosti byl odsouzen k trestu odnětí svobody vyššímu jednoho roku za protistátní činnost, týkalo se to jeho článku o korupci a zneužívání pravomoci státních úředníků. Neví, proč řízení proběhlo v jeho nepřítomnosti, neobdržel žádné předvolání. Uvedená událost byla impulsem pro urychlené opuštění vlasti. Týden před odjezdem se spojil s člověkem, který mu a jeho manželce za úplatu zajistil cestu do Německa. Uvedl, že není v kontaktu s bývalými zaměstnanci novin Milli Xeber, s rodiči je v telefonickém kontaktu. Policie ho několikrát hledala v jejich domě. Jeho bývalí kolegové a jiní aktivisté mají v Ázerbájdžánu podobné problémy. Na podporu svých tvrzení žalobce předložil průkaz novináře Milli-Xeber, potvrzení Milli-Xeber ze dne 1. 12. 2016 (potvrzující jeho činnost novináře a měsíční zatčení), rozsudek soudu ze dne 18. 9. 2016 a rozsudek soudu ze dne 9. 1. 2017 o vyhlášení pátrání po jeho osobě a trestním stíhání.
23. Žalobkyně v rámci svého pohovoru potvrdila, že o mezinárodní ochranu žádá z důvodů potíží svého manžela s policií. V podstatě shodně jako žalobce vypověděla o jeho potížích. Její osobní problémy spočívaly v tom smyslu, že jí bylo opakovaně telefonicky vyhrožováno (10x až 15x), že manžela zatknou a nenechají je v klidu. Neví, kdo konkrétně jí volal, představili se jako policie. Vlast opustili poté, co se dozvěděli o trestním stíhání jejího manžela. V případě návratu se obává uvěznění manžela. Nechce žít se synem ve strachu a sama, obává se i o jeho budoucnost. Do vlasti se vrátit nechce.
24. Součástí obou správních spisů jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Při posouzení žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z informace Ministerstva vnitra České republiky, OAMP: Ázerbájdžán - Bezpečnostní a politická situace v zemi, ze dne 3. 7. 2018; Výroční zprávy Human Rights Watch - Ázerbájdžán, ze dne 18. 1. 2018; Výroční zprávy Amnesty International 2018 -

Ázerbájdžán, ze dne 22. 2. 2018; Výroční zprávy Freedom House - Svoboda ve světě 2018 - Ázerbájdžán, leden 2018; Zprávy Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) - Údaje o zemi, Ázerbájdžán, 2016. V případě žalobce je dále součástí správního spisu Informace MZV ČR, č.j. 136011/2018-LPTP, ze dne 6. 11. 2018 (ohledně formy a podoby čísla jednacího na rozsudku ázerbájdžánského soudu).

25. Oběma žalobcům byla dne 22. 10. 2018 dána možnost dle § 36 odst. 3 správního řádu seznámit se s podklady pro rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Této možnosti využili. Žalobce k informaci Human Rights Watch uvedl, že se tam hovoří o podobných případech, jako je ten jeho. Zmínil případ, kdy nějaké osoby byly na základě falešných důkazů zadrženy, mučeny a nyní se o nich nic neví nebo že pokud se někdo postaví proti režimu nebo uvede něco, co není v zájmu politiky státu, je okamžitě zadržen, vyslýchán a mučen. Dále uvedl, že jeho rodina ve vlasti byla po jeho vycestování několikrát navštívena bezpečností a došlo k prohledávání jeho domu, ptali se, kde se nachází. V případě návratu do Ázerbájdžánu se obává okamžitého zatčení. Žalobkyně ponechala seznámení a vyjádření na manželovi. Pro případ návratu vyjádřila obavu z uvěznění manžela, nedokáže si představit, jak by sama žila s malým dítětem. Dne 14. 12. 2018 byl žalobce ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu seznámen s informací MZV ČR, č.j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018, k níž uvedl, že neví co by mělo přesně obsahovat číslo jednací u oficiálních dokumentů. Doplnil, že jeho rodiče dvakrát v Ázerbájdžánu navštívila policie, udělali i domovní prohlídku. Požadovali po nich informace o žalobci s výhrůžkou, že pokud jim tyto informace nepodají, tak jim to uškodí.

B. Právní závěry

26. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že **žaloby jsou důvodné.**
27. Soud se z povahy věci v prvé řadě zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost nelze rozhodnutí vůbec meritorně přezkoumat. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů mimo jiné takové rozhodnutí, v němž absentují úvahy správního orgánu, na základě nichž dospěl k závěru, který v rozhodnutí vyslovil. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Soud neshledal, že by žalobami napadená rozhodnutí trpěla takovými vadami, pro něž by je nebylo možné vůbec přezkoumat. Žalovaný vylíčil konkrétní skutkové okolnosti věci a uvedl úvahy, jimiž se řídil při posouzení jednotlivých forem mezinárodní ochrany. Zřetelně vyslovil i závěry, k nimž na základě svých úvah dospěl. Přezkoumatelnosti napadených rozhodnutí ostatně svědčí i skutečnost, že oba žalobci polemizují s jeho odůvodněním i závěry. Jelikož námitka nepřezkoumatelnosti napadených rozhodnutí nebyla důvodná, soud přistoupil k přezkumu merita věci.
28. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že

jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud ministerstvo dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, posoudí v souladu se zákonem, zda cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

29. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
30. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
31. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
32. Z popsání azylového příběhu žalobců je zřejmé, že žalobkyně odvozuje svoji žádost o mezinárodní ochranu od problémů svého manžela, který měl v Ázerbájdžánu potíže s policisty kvůli své novinářské činnosti. Krajský soud se proto dále bude věnovat posouzení uvedených potíží žalobce.
33. Krajský soud upozorňuje, že správní orgán je povinen na základě § 3 správního řádu vycházet při svém rozhodování ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu a tuto zásadu poruší, pokud opírá rozhodnutí o vlastní hypotézy, v důsledku nichž znevěrohodňuje výpověď žadatele (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2008, č. j. 47 Az 6/2007-93). Nespornou povinností žalovaného bylo získat maximum možných informací, které se vztahují konkrétně k situaci žalobce, a na základě shromážděných podkladů rozhodnout, zda žalobci udělí mezinárodní ochranu či nikoliv. Správní orgán

totiž musí uspokojivě vyvrátit veškerá tvrzení žadatele o azyl, a při posuzování individuálních případů musí vycházet z toho, jaká je v zemi původu úroveň ochrany lidských práv a způsob výkonu státní moci. Uvedené závěry plynou rovněž z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, podle níž „v řízení o udělení azylu musí správní orgán často rozhodovat v důkazní nouzi. Za této situace je nutné při hodnocení důkazů vzít v úvahu také způsob výkonu státní moci v zemi původu, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti, které mohou mít vliv na naplnění důvodů pro udělení azylu. Taková výhrada pochybnosti se uplatní ve prospěch žadatele například tam, kde z dalších důkazů plyne, že stav dodržování lidských práv v zemi původu je špatný, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že dochází k nezákonným popravám, mizení osob, častému používání mučení. Naopak, je-li země původu žadatele o azyl právním státem s demokratickým režimem, je na žadateli o azyl, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89). Je-li proto o zemi původu žalobců známo, že stav dodržování lidských práv a svobod je špatný, že dochází k zatýkání a věznění osob kritických vůči režimu, novinářů a obecně osob vystupujících proti režimu, pak tyto skutečnosti měl žalovaný zohlednit při posuzování věrohodnosti výpovědi žalobce.

34. Žalobce uvedl, že ve vlasti působil jako novinář. Ke své publikační činnosti sdělil, že psal pro internetové noviny Milli-Xeber, v nichž publikoval zhruba 100 článků. Jeho články byly kritické k režimu, psal o korupci, o nezákonném jednání státních úředníků apod. Za to byl opakovaně zatýkán a vyslýchán policií (v jenom případě byl i mučen), došlo i k jeho uvěznění na 30 dnů. K tíži žalobce lze hodnotit skutečnost, že nebyl schopen předložit alespoň jeden ze svých článků k prokázání jejich obsahu (uvedl, že předmětné internetové noviny byly zakázány kvůli jejich protistátnímu obsahu, uvedený portál byl zablokován, kopie článků ani žádné zálohy nemá), to však nijak zásadně neovlivnilo úvahy soudu o tom, proč přistoupil ke zrušení rozhodnutí, jak bude vysvětleno níže.
35. Žalovaný tvrzení žalobce o jeho potížích s policií, uvěznění, bití a opakovaných zadrženích ve vlasti, které doložil dvěma rozsudky, zpochybnil na základě opatřené Informace MZV ČR, č.j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018, která obsahuje dotaz správního orgánu na Ministerstvo zahraničních věcí ČR, jak se podle ázerbájdžánské legislativy značí poslední čtyřčíslí čísla jednacího (uvedené za lomítkem) v soudním rozhodnutí. Dle uvedené informace číslo jednací rozsudku soudu musí vždy obsahovat rok, poslední čtyřčíslí za lomítkem jednoznačně označuje rok. Na rozsudku předloženém žalobcem ze dne 18. 9. 2016 je č.j. 4(007)-211/1136 a na rozsudku ze dne 9. 1. 2017 je č.j. 4(009)-285/1601, z čehož je dle žalovaného zcela zjevné, že uvedená poslední čtyřčíslí neobsahují v čísle jednací rok. Dovodil, že „ač předložené rozsudky mají na první pohled přesvědčivou podobu, včetně razítka, podpisu soudce a grafické úpravy, nemůže se jednat o autentický rozsudek, neboť číslo jednací rozsudku (primární identifikátor) obsahuje zjevnou, hrubou chybu.“ Dále uvedl s odkazem na uvedenou informaci, že čísla jednací obsahují rovněž chybu v uvedení kódu pro příslušný obvodní soud. Žalovaný proto dospěl k závěru, že se jedná o podvrh a vzhledem k tomu, že oba rozsudky hrají naprosto klíčovou roli v prokázání tvrzení žalobce a vztahují se k nejzávažnějším problémům, které žalobce popsal, nelze tuto skutečnost vyhodnotit jinak, než že oba rozsudky byly vyhotoveny pouze za účelem prokazování v azylovém řízení v Evropě a nijak se k problémům žalobce v Ázerbájdžánu či reálným důvodům jeho žádosti nevztahují. Dospěl proto k závěru o nevěrohodnosti žalobcových tvrzení, neboť své problémy ve vlasti doložil falešnými rozsudky. Další problémy žalobce pak svojí intenzitou nedosáhly

závažnosti pronásledování dle zákona o azylu, neboť dle názoru žalovaného nevěrohodná tvrzení žalobce ohledně jeho závažných problémů snižují i věrohodnost jeho výpovědi o méně závažných problémech (krátkodobá zadržování na protestních akcích a výslechy na policii).

36. Žalobce proti tomu namítá, že jím předložené rozsudky jsou veřejnými listinami, u kterých platí presumpce správnosti. Vytyká žalovanému, že si pro svůj závěr neopatřil znalecký posudek, který by pravost těchto listin spolehlivě ověřil. Žalobce dále uvedl, že sám jako osoba bez právního vzdělání nemá povědomí o tom, jak se tvoří čísla jednacích či spisové značky na soudních písemnostech a na podporu svého názoru přiložil k žalobě kopii jiného rozsudku ázerbájdžánského soudu z Baku (volně získaného z internetu), jehož spisová značka ve tvaru 2(102)-3835 také neoznačuje rok, jak výslovně argumentuje žalovaný poukazem na Informaci MZV ČR, č. j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018. Tímto důkazem hodlá zpochybnit stěžejní důkaz žalovaného, kterým považuje jeho výpověď za nevěrohodnou.
37. Krajský soud konstatuje, že k otázce věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud vyjádřil již např. v rozsudku ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, v němž zdůraznil, že *„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují.“* Pokud se tedy žadatel o mezinárodní ochranu po celou dobu řízení drží jedné dějové linie, jeho výpovědi lze i přes drobné nesrovnalosti označit za konzistentní a za souladné s dostupnými informacemi o zemi původu, pak je třeba z takové výpovědi vycházet (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, nebo ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009-98, č. 1913/2009 Sb. NSS). Pokud jde o důkazní standard, Nejvyšší správní soud akceptoval test „přiměřené pravděpodobnosti“ pro zkoumání „odůvodněnosti strachu z pronásledování“ podle § 12 písm. b) zákona o azylu: *„Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu [...] je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (tzn. že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje nižší důkazní standard než v civilních věcech) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (tzn. že test „přiměřené pravděpodobnosti“ představuje a fortiori i nižší důkazní standard než standard „nade vší pochybnost“ v trestních věcech)], nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82; všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz). Důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“ se aplikuje nejen v rámci celkové úvahy o pravděpodobnosti pronásledování, ale nutně i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení žadatele, která jsou posléze podkladem této celkové úvahy. To znamená, že pokud je přiměřeně pravděpodobné, že daná událost proběhla tak, jak tvrdí žadatel, žalovaný musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení žádosti o mezinárodní ochranu (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 66/2008 – 70). Pokud je byť jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, žalovaný nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej

z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu. Pokud pak tvrzení žadatele splňuje podmínky uvedené v čl. 4 odst. 5 tzv. kvalifikační směrnice (směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU), je žalovaný povinen z něho vycházet. Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly, tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo. Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení (viz výše citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 66/2008-70, nebo rozsudky ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017- 40, a ze dne 17. 4. 2019, č. j. 6 Azs 331/2018-34).

38. Z napadeného rozhodnutí žalovaného je zřejmé, že výše popsaným požadavkům na hodnocení skutkového stavu a věrohodnosti žalobce nedostál. Žalovaný označil žalobce za celkově nevěrohodného z důvodu, že svá tvrzení doložil podvrženými rozsudky ázerbájdžánských soudů a tím zpochybnil i jeho novinářskou činnost spočívající v publikování článků do internetových novin s tvrzeným protistátním obsahem, že byl kvůli této činnosti předvolán na policii (tam i mučen) a že po něm bylo vyhlášeno pátrání. Žalobcova tvrzení žalovaný považoval za účelová. Takový závěr je dle názoru krajského soudu bez provedení řádného dokazování spočívajícího v ověření pravosti žalobcem doložených rozsudků ázerbájdžánských soudů znaleckým posudkem, předčasný. Tvrzení žalobce o jeho potížích ve vlasti nejsou nijak obecná ani vágní, naopak jsou po celou dobu konzistentní (shodují se s výpovědí jeho manželky) a odpovídají poměrům v zemi původu, jak vyplývají ze shromážděných zpráv (pronásledování novinářů a kritiků režimu).
39. Žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu odůvodnil a svá tvrzení doložil dokumenty, které dokládají, že se v důsledku své novinářské činnosti dostal do hledáčku policie a soudů, a že tyto orgány vnímají jeho činnost jako porušení zákona, v souvislosti s nímž byl žalobce potrestán a bylo zahájeno vůči němu další trestní stíhání. Žalovaný dospěl k závěru o nevěrohodnosti žalobce a jím předestřenému azylovému příběhu, neboť svá tvrzení doložil podvrženými rozsudky ázerbájdžánských soudů. Krajský soud nad rámec výše uvedeného vznáší čistě hypotetickou otázku, zda by žalobce k důkazu navrhoval znalecký posudek k ověření pravosti jím předložených rozsudků, kdyby věděl, že se jedná o falzifikáty.
40. V této souvislosti je třeba připomenout, že není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, pokud jiné důkazní prostředky nemá k dispozici. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil veškeré důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Žadatel o mezinárodní ochranu je sice primárně povinen prokazovat jednotlivá fakta, avšak „žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS). Žadatelé o azyl často nejsou schopni doložit ke svému

tvrzení o důvodech odchodu z vlasti žádný důkaz. Proto správní orgán v takových situacích nutně vychází z hodnověrnosti žadatele a pravdivosti jeho tvrzení. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004-40, „*skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jde-li o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučená.*“ S citovanými závěry se soud ztotožňuje, zdůrazňuje však, že údaje sdělené žadatelem v průběhu správního řízení mohou být chápány jako účelové a nevěrohodné teprve po porovnání s objektivními informacemi, respektive že na nepravdivá či účelová tvrzení lze usuzovat i tehdy, jsou-li v celkovém kontextu věci taková tvrzení vyloučena. To však není projednávaný případ.

41. Ze zpráv o zemi původu shromážděných žalovaným vyplývají následující skutečnosti: Podle zprávy Human Rights Watch z ledna 2018 ázerbájdžánská vláda v roce 2017 zintenzivnila tvrdá opatření vůči svým kritikům, bylo odsouzeno nejméně 25 novinářů a politických a mládežnických aktivistů v politicky motivovaných soudních řízeních k dlouhým trestům odnětí svobody. Spousta dalších lidí byla zadržena nebo je trestně vyšetřována, potýká se se šikanou nebo zákazy vycestování. Mučení a další formy špatného zacházení ve vazbě přetrvávají a zůstávají beztrestné. Spousta novinářů a aktivistů, kteří byli uznáni vinnými v politicky motivovaných soudních řízeních, zůstávala ve vězení. K uvěznění novinářů a blogerů úřady používaly podvodná obvinění z daňových a jiných trestných činů. Zpráva dále uvádí některé konkrétní případy novinářů odsouzených k trestu odnětí svobody (na dva roky, na dva a půl roku) za to, že informovaly např. o zpronevěrách sociálních dávek místními úřady. Úřady zadržovaly nebo pronásledovaly i příbuzné aktivistů žijících v exilu. Z důvodu ohrožení národní bezpečnosti vláda v květnu neustále blokovala webové stránky velmi známých nezávislých a opozičních sdělovacích prostředků včetně rádia Svobodná Evropa/Ázerbájdžánské služby rádia Svoboda. V březnu parlament schválil zákony posilující kontrolu nad on-line sdělovacími prostředky a v červnu zvýšil maximální trest za „urážku cti a důstojnosti prezidenta“ na trest odnětí svobody na pět let.
42. Obdobně popisuje situaci v Ázerbájdžánu zpráva Amnesty International z února 2018 vztahující se k situaci v letech 2017/2018, podle níž úřady zintenzivňovaly tvrdá opatření proti právu na svobodu projevu. Nezávislé sdělovací prostředky byly blokovány a jejich vlastníci zatčeni. Kritici vlády čelili nadále politicky motivovaným stíháním a po nespravedlivých soudních řízeních i uvěznění. Veškeré sdělovací prostředky zůstávaly pod efektivní kontrolou a nezávislé sdělovací prostředky čelily přísným omezením a zaměstnanci sdělovacích prostředků byli obtěžováni. Přístup k webovým stránkám opozičních novin byl zablokován. Vláda pokračovala ve svévolném zatýkání a zadržování nezávislých novinářů a blogerů. Dle ázerbájdžánských ochránců lidských práv zůstávalo přes 150 lidí ve vězení z důvodu politicky motivovaných obvinění a těchto případů stále přibývalo. Úřady zintenzivnily své tvrdé tresty proti kritikům, kteří ze země uprchli, a mnoho z nich nezákonně převezly zpět do Ázerbájdžánu a obtěžovaly jejich rodiny. Běžně docházelo k nespravedlivým soudním řízením, zejména v politicky motivovaných řízeních. Policie používala mučení a jiné formy špatného zacházení, aby si vynutila přiznání. Hlášení o mučení a dalším špatném zacházení nebyla efektivně vyšetřována.

43. Zpráva organizace Freedom House „Svoboda ve světě 2018“ přidělila Ázerbájdžánu status „nesvobodný“ a vyhodnotila jej na sedmistupňové škále stupněm 7 v oblasti politických práv a stupněm 6 v oblasti občanských svobod. Dále se v ní uvádí, že ústavní záruky svobody tisku jsou běžně a soustavně porušovány, vláda se snaží mít informace pevně pod kontrolou. Novely zákonů schválené v březnu 2017 rozšířily vládní dohled nad on-line sdělovacími prostředky, umožnily blokovat webové stránky bez soudního příkazu. Novináři a jejich příbuzní se potýkali s obtěžováním, výhrůžkami, násilím a zastrašováním ze strany úřadů.
44. Z výše citovaných zpráv o zemi původu jednoznačně vyplývá, že ázerbájdžánské státní orgány prosazují tvrdá opatření vůči svým kritikům, přičemž novináři tvoří podstatnou skupinu této represe. Jedná se o případy zastrašování, fyzického násilí, svévolného zadržení v řádu několika dnů, v některých případech i o vykonstruované politicky motivované soudní procesy ústící v několikaleté tresty odnětí svobody. Lze konstatovat, že do výše zmíněné skupin obyvatel Ázerbájdžánu spadá i žalobce, a to jako příslušník médií, novinář, jehož články byly kritické vůči státnímu režimu, a který by mohl být terčem pronásledování ze strany státních orgánů.
45. S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že žalovaný porušil § 3 správního řádu, neboť učinil kategorický závěr o nevěrohodnosti žalobce na základě jediného důkazu – učiněného dotazu na Ministerstvo zahraničních věcí ČR, aniž by zjistil skutkový stav v takové míře, aby si mohl bez jakýchkoli pochybností učinit přesvědčivý úsudek ohledně naplnění či nenaplnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zejména za situace, kdy zprávy o zemi původu, vzhledem k žalobcem tvrzené práci aktivního novináře, hovoří ve prospěch žalobce. Pro dostatečné posouzení autentičnosti žalobcem předložených důkazů, zejména ázerbájdžánských soudních rozhodnutí ze dne 18. 9. 2016 a ze dne 9. 1. 2017 bude v projednávané věci nezbytné, aby žalovaný správní orgán zadal vypracování znaleckého posudku za účelem ověření, zda se jedná o padělky rozsudků či nikoliv. Zjištěné skutečnosti poté žalovaný posoudí jednotlivě i ve vzájemné souvislosti s tvrzeními žalobce o potížích s policií a jejich intenzitě v zemi jeho původu. Stejně tak bude na žalovaném, aby případně ověřil a zjistil více informací o internetových novinách Milli-Xeber, tj. jakému obsahu se věnovaly a zda byly státem zakázány kvůli protistátní činnosti, jak tvrdí žalobce. Teprve poté si žalovaný učiní úsudek o celkové věrohodnosti žalobce a o tom, zda je jeho výpověď ohledně potíží v zemi jeho původu věrohodná, anebo zda se jedná toliko o účelová tvrzení ve snaze zabránit jeho návratu do vlasti.
46. K námitce neudělení doplňkové ochrany krajský soud uvádí, že důvody žádosti o mezinárodní ochranu, tak jak je žalobce předestřel, jsou vázány na uplatňování politických práv a zastávání politických názorů. Primární je tedy zodpovězení otázky, zda-li žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, který má před udělením doplňkové ochrany přednost (§ 28 odst. 1 zákona o azylu). Nebyly-li by tyto podmínky splněny, stěží by byly splněny podmínky doplňkové ochrany, opíral-li by žalobce důvody jejího udělení o stejné skutkové okolnosti jako v případě udělení azylu. Pokud by nebyla zjištěna přiměřená pravděpodobnost pronásledování ve výše uvedeném smyslu, nebyl by naplněn ve vztahu k téže tvrzené újmě (tj. újmě dovozované z týchž skutkových okolností) ani test „skutečného nebezpečí“ vážné újmy, který je jednou z nezbytných podmínek pro udělení doplňkové ochrany, neboť tento test je vůči žadateli o mezinárodní ochranu přísnější než test „přiměřené pravděpodobnosti“ (srovnej

rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 71/2006-82). Žalovaný je povinen učinit v dalším řízení přezkoumatelný závěr také k podmínkám doplňkové ochrany, pokud by neshledal důvodnou již žádost o udělení azylu.

47. Ke stejnému závěru soud dospěl i v případě žalobkyně, která neměla v zemi původu žádné vlastní potíže a svůj azylový příběh odvíjela od potíží svého manžela, tak i případě jejich syna, žalobce c). Nad rámec výše uvedeného krajský soud uvádí, že žalobkyně v žalobě namítala i porušení ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaný zjevně vycházel z podkladů, které nezahrnul do jejího spisového materiálu, neseznámil ji s nimi (údajné falešné rozsudky ze země původu ve věci uvěznění a trestního stíhání jejího manžela) a nedal jí možnost procesně se vyjádřit ke zjištěním správního orgánu. Uvedenou námitku soud shledal důvodnou. Žalovaný na straně 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl: *„Dotyčná opustila vlast kvůli potížím manžela, který měl být novinářem. Správní orgán řádně posoudil v souběžně vedeném řízení manželovu žádost o udělení mezinárodní ochrany a dospěl k závěru, že tento ve vlasti nebyl pronásledován a pronásledování ve smyslu zákona o azylu mu ani nehrozí, neboť svá tvrzení doložil podvrženými rozsudky ázerbájdžánských soudů...“*. Jedná se tedy o klíčové důkazy, na jejichž základě žalovaný dospěl k závěru o nevěrohodnosti tvrzení manžela žalobkyně o jeho potížích v zemi původu. V daném případě žalovaný měl uvedené důkazy a k tomu opatřenou informaci MZV ČR, č.j. 136011/2018-LPTP ze dne 6. 11. 2018 (ohledně formy a podoby čísla jednacího na rozsudku ázerbájdžánského soudu) učinit také součástí spisového materiálu žalobkyně, který byl veden odděleně a pod jinou spisovou značkou než případ žalobce.
48. Vzhledem k výše uvedenému soud zrušil obě napadená rozhodnutí z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Současně soud rozhodl o vracení věci žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
49. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci, kteří měli ve věci plný úspěch, by měli právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti neúspěšnému žalovanému. Žalobci náklady řízení nepožadovali, proto soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 15. října 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně